

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-16>

УДК 657.1.011.56

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ В ІС «BAS БУХГАЛТЕРІЯ КОРП»

METHODICAL PRINCIPLES OF ACCOUNTING SETTLEMENTS WITH EMPLOYEES IN IS «BAS ACCOUNTING CORP»

Концева Валентина Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4911-7723>

Гошовська Валентина Василівна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5942-5690>

Зюзюн Олександра Юрїївна

студентка магістратури,
Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0101-0599>

Kontseva Valentyna, Hoshovska Valentyna, Zyuzyun Alexandra
National Transport University

Стаття присвячена важливим питанням обліку розрахунків з працівниками в сучасній інформаційній системі «BAS Бухгалтерія КОРП», що дозволяє покращити обліковий процес та задовольнити потреби підприємства і державних установ. Визначено сутність та складові частини виплат працівникам згідно НПСБО 26 «Виплати працівникам». Узагальнено основні завдання організації праці та обліку її оплати у програмі «BAS Бухгалтерія. КОРП». З'ясовано, що підсистема «Кадровий облік і нарахування зарплати» у програмі «BAS Бухгалтерія. КОРП» включає два розділи «Кадри» і «Зарплата». Узагальнено параметри налаштувань обліку робочого часу і заробітної плати та розроблено покрокову організаційну модель розрахунків оплати праці в ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП». Визначено, що основною невирішеною проблемою залишається розроблення методичних положень з обліку різних об'єктів в ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП».

Ключові слова: автоматизація, облік, розрахунки з працівниками, методика.

Статья посвящена важным вопросам учета расчетов с работниками в современной информационной системе «BAS Бухгалтерия КОРП», что позволяет улучшить учетный процесс и удовлетворить потребности предприятия и государственных учреждений. Определены сущность и составные части выплат работникам согласно НПСБУ 26 «Выплаты работникам». Обобщены основные задачи организации труда и учета ее оплаты в программе «BAS Бухгалтерия. КОРП». Установлено, что подсистема «Кадровый учет и начисление зарплаты» в программе «BAS Бухгалтерия. КОРП» включает два раздела «Кадры» и «Зарплата». Обобщены параметры настроек учета рабочего времени и заработной платы и разработана пошаговая организационная модель расчетов оплаты труда в ИС «BAS Бухгалтерия. КОРП». Определено, что основной нерешенной проблемой остается разработка методических положений по учету различных объектов в ИС «BAS Бухгалтерия. КОРП».

Ключевые слова: автоматизация, учёт, расчеты с работниками, методика.

The article is devoted to the important issues of accounting for settlements with employees in the modern information system «BAS Accounting CORP», which allows to improve the accounting process and meet the needs of enterprises and government agencies. The essence and components of payments to employees are defined according to NPSBO 26 «Payments to employees». Payments to employees (NPSBO 26 «Payments to employees») include current payments, dismissal payments, post-employment payments, payments of equity instruments of the enterprise, other long-term payments. A significant part of these payments is occupied by current payments to employees,

which include: wages and salaries, other payroll accruals; payments for unworked time (annual leave and other paid unworked time); bonuses and other incentive payments payable within twelve months after the end of the period in which the employees perform the relevant work, etc. In accounting, current payments are reflected in account 66 «Settlements for payments to employees»: sub-accounts 661 «Payroll», 662 «Settlements with depositors», 663 «Settlements for other payments». Liabilities are accrued on credit and disbursements are debited. The main tasks of labor organization and accounting for its payment in the program «BAS Accounting CORP». It was found that the subsystem «Personnel accounting and payroll» in the program «BAS Accounting. CORP» includes two sections «Personnel» and «Salary». The «Personnel» section stores personal data of individuals, the «Salary» section displays information on salary accrual; maintenance; accounting for loans to employees; salary deposit; calculation of personal income tax, military duty and single contribution; calculation of insurance premiums and more. The parameters of working time and wage accounting settings are generalized and a step-by-step organizational model of payroll calculations in IS «BAS Accounting. CORP». It is determined that the main unresolved problem is the development of methodological provisions for the accounting of various objects in the IS «BAS Accounting. CORP».

Keywords: automation, accounting, settlements with employees, methodical provisions.

Постановка проблеми. У сучасному обліку відбуваються значні зміни, які пов'язані: з впровадженням новітніх технологій ведення електронних трудових книжок та лікарняних листків; зміною методики розрахунку середньої заробітної плати для обчислення суми відпускних, лікарняних та інших виплат працівникам; виплатами матеріальної допомоги; натуральних виплат; розрахунками з працівниками, які перебувають в зонах військових операцій; обліком тимчасово відсторонених працівників або тих, які працюють дистанційно і т.д. Не всі інформаційні системи обліку готові відображати всю інформацію з кадрового обліку та розрахунків з працівниками. На теперішній час найбільш удосконаленою програмою, яка забезпечує потреби бухгалтерії з вищезазначених питань, є ІС «BAS БУХГАЛТЕРІЯ КОРП».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема відображення в бухгалтерському обліку розрахунків за виплатами працівникам в різних інформаційних програмах присвячено праці таких вчених та практиків: Аверкиної М. Ф., Гриценюк О. І. [3], Антоненко Н. В., Хоменко В. С. [4], Бойчук А. А., Мельник А. М. [5], Марусей Т. В., Мушеник І. М. [6], Синяєвої Л. В., Кондратюка О. В., Микульського В. С. [7] та інших.

Так, Аверкина М. Ф. і Гриценюк О. І. дослідили інформаційні системи з автоматизації обліку праці та заробітної плати, а саме «1С: Бухгалтерія 8.2», та міжнародний досвід застосування бухгалтерських програм для обліку розрахунків з працівниками.

У праці Марусей Т. В. та Мушеник І. М. розглянуто специфіку ведення обліку праці та заробітної плати у конфігурації «1С: Зарплата і Управління персоналом 8.2». Також висвітлено особливості теоретичних та практичних аспектів застосування комп'ютерних інформаційних систем в організації бухгалтерського обліку виплат працівникам [6, с. 128].

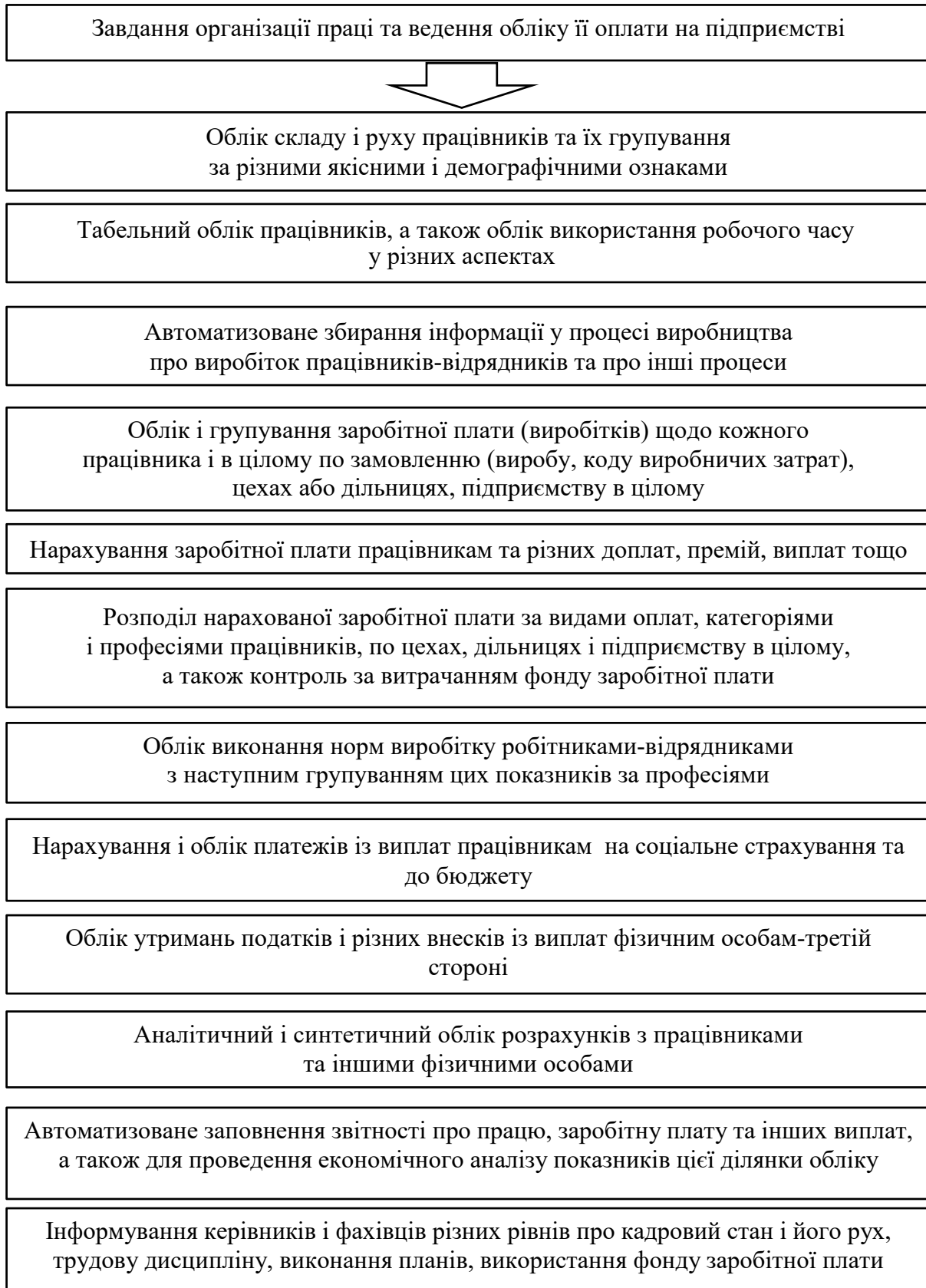
Метою статті Синяєвої Л. В., Кондратюка О. В. та Микульського В. С. [7, с. 17] є узагальнення методичних підходів до можливості оцінки і визначення особливостей автоматизації обліку заробітної плати на підприємствах за допомогою програми «1С. Підприємство» конфігурації 2.0.

Наукові розробки присвячені переважно бухгалтерським продуктам фірми 1С, але на теперішній час все частіше використовуються на підприємствах інформаційні системи BAS. Тому тема статті є актуальною, своєчасною і малодослідженою.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Найбільше часу в роботі бухгалтера займає кадровий облік, облік розрахунків з працівниками та складання відповідної звітності. Не розробленими залишаються методичні засади обліку розрахунків з працівниками та складання звітності в ІС «BAS БУХГАЛТЕРІЯ КОРП».

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в розробленні методичних засад обліку розрахунків з працівниками в ІС «BAS БУХГАЛТЕРІЯ КОРП».

Виклад основного матеріалу дослідження. Виплати працівникам (НПСБО 26 «Виплати працівникам») включають поточні виплати, виплати при звільненні, виплати по закінченні трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства, інші довгострокові виплати [2]. Значну частину цих виплат займають поточні виплати працівникам, які включають: заробітну плату за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час (щорічні відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час); премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу, тощо.

Рис. 1. Основні завдання організації праці та обліку її оплати на підприємстві в інформаційній системі «BAS БУХГАЛТЕРІЯ КОРП»

У бухгалтерському обліку поточні виплати відображаються на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»: субрахунках 661 «Розрахунки за заробітною платою», 662 «Розрахунки з депонентами», 663 «Розрахунки за іншими виплатами». Нарахування зобов'язань відображається за кредитом, виплата – за дебетом.

Узагальнимо основні завдання організації праці та обліку її оплати на підприємстві на рис. 1.

Підсистема «Кадровий облік і нарахування зарплати» у програмі «BAS Бухгалтерія. КОРП» включає два розділи «Кадри» і «Зарплата». У розділі «Кадри» зберігаються персональні дані фізичних осіб, які будуть використані при розрахунках та формуванні звітності (рис. 2).

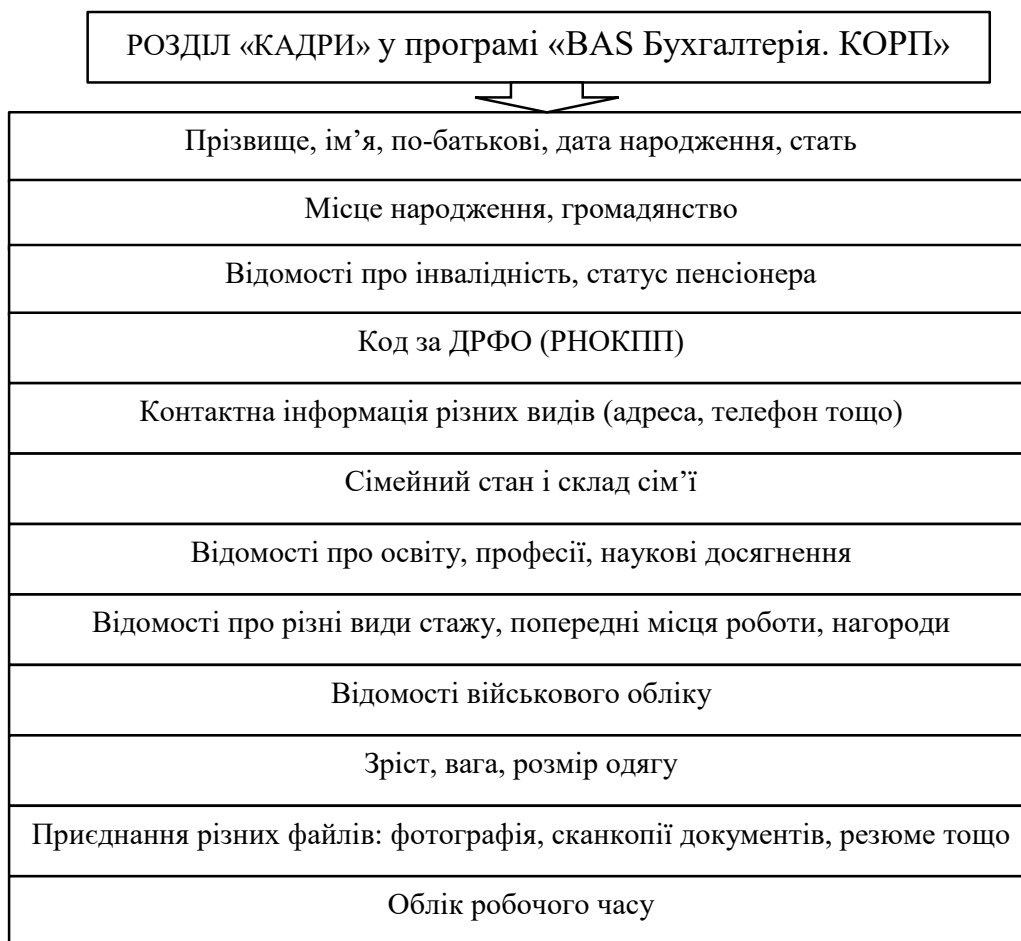
У розділі «Зарплата» відображається великий масив різної інформації (рис. 3) і є можливість здійснювати такі бухгалтерські операції: нарахування зарплати за заздалегідь налаштованим способом розрахунку; нарахування зарплати за тарифними групами

(сітками) і тарифними розрядами; утримання за виконавчими листами, профспілкових внесків, інших утримань; облік різних видів позик працівникам; депонування зарплати; розрахунок податку на доходи з фізичних осіб (ПДФО), військового збору (ВЗ) та єдиного внеску (ЄСВ); розрахунок страхових внесків за різними тарифами та інше.

Для коректної роботи, насамперед, виконуються налаштування параметрів обліку відпрацьованого часу, відсутності на роботі, заробітної плати тощо. Також необхідно врахувати, що багато операцій оформляються спеціалізованими «міжрозрахунковими» документами програми.

Узагальнимо всі параметри налаштувань обліку робочого часу та заробітної плати у ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП» у таблиці 1.

Заробітна плата підлягає індексації. Якщо в програмі обрана можливість відображення індексації заробітку співробітників, то відобразити в організації індексацію заробітку в штатному розкладі можна за допомогою документа «Індексація штатного розкладу» або

Рис. 2. Інформація про працівників, яка відображається в розділі «Кадри», у програмі «BAS Бухгалтерія. КОРП»

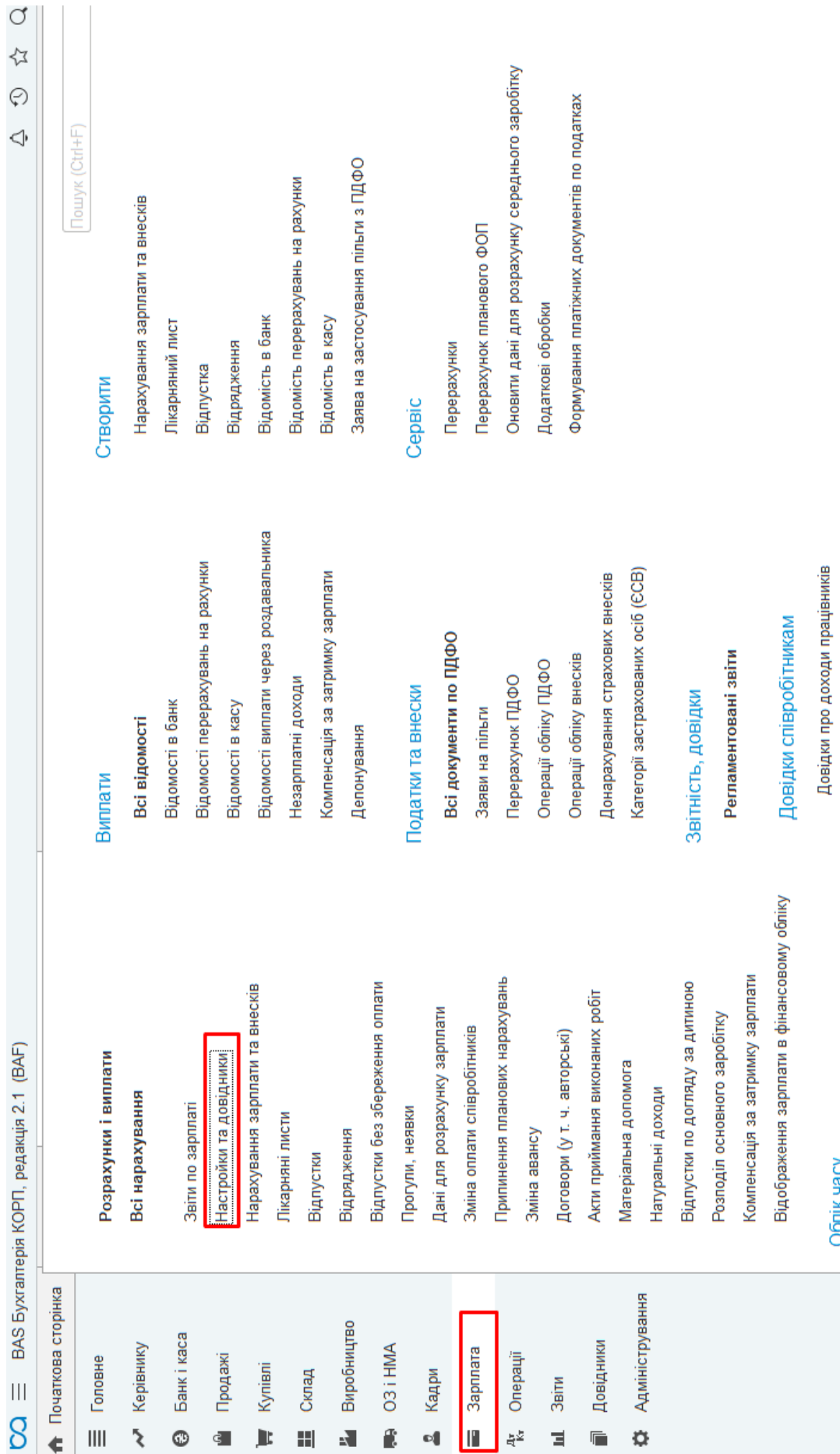
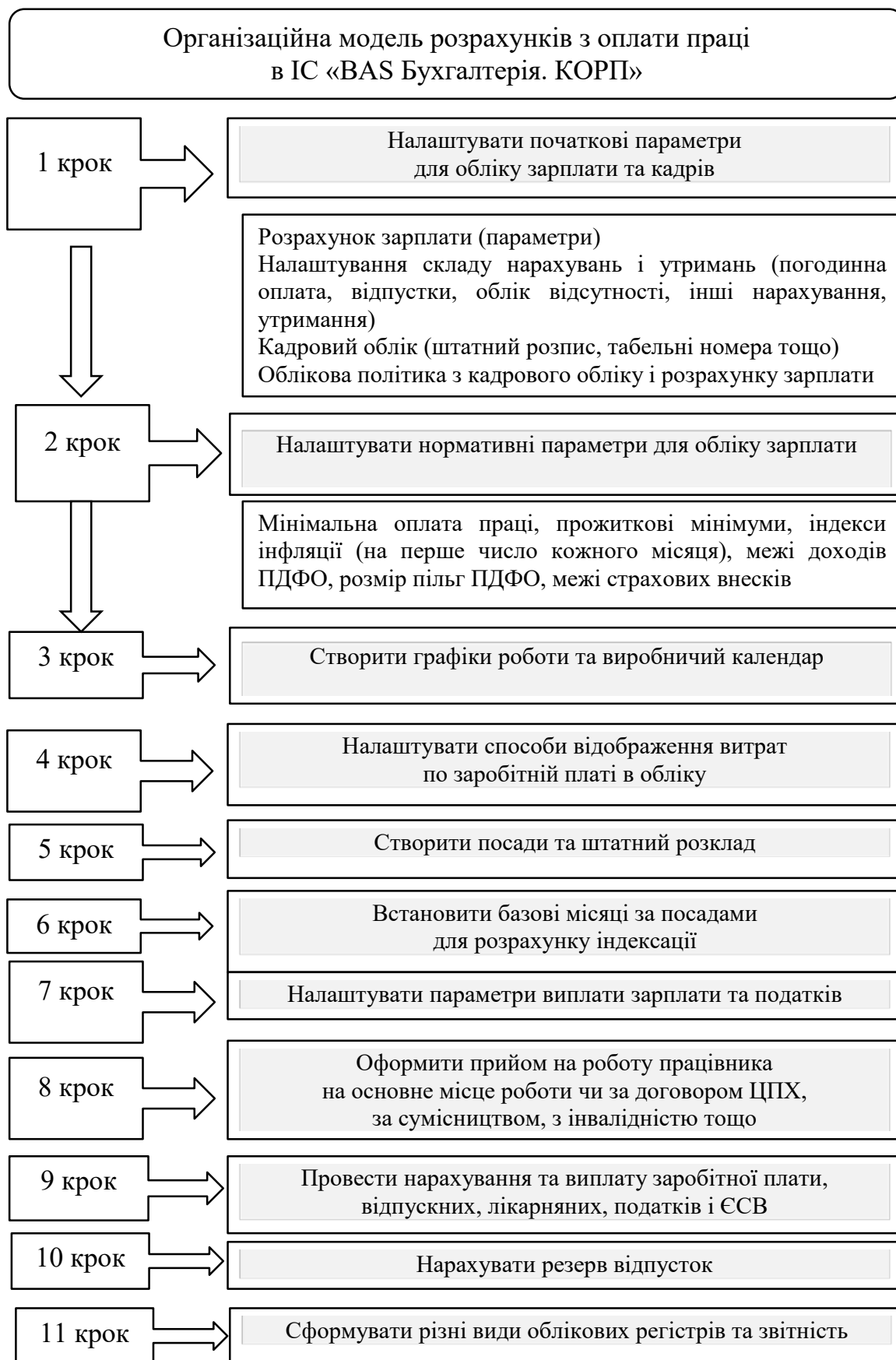

Рис. 3. Зовнішній вигляд розділу «Зарплата» у програмі «BAS Бухгалтерія. КОРП»

Рис. 4. Організаційна модель розрахунків з оплати праці в ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП»

Таблиця 1

**Параметри налаштувань обліку робочого часу та заробітної плати
у ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП»**

Параметр	Назва налаштування	Сутність налаштування
Загальні параметри нарахування та утримання	Розрахунок і виплата зарплати виконується по організації в цілому	Можливість виконувати розрахунок і виплату зарплати по всьому підприємству без додаткових документів
	Виконувати автоматичний перерахунок документів при їх редагуванні	Виконується відразу автоматичний перерахунок документів при їх редагуванні або через кнопку «Перерахувати»
	Виконується індексація заробітку співробітників	Індексація (підвищення) заробітку працівників виконується в цілому по підприємству чи підрозділу і враховується при розрахунку середнього заробітку
	Видаються позики працівникам	Позики реєструються для цілей їх погашення та для реєстрації матеріальної вигоди у разі їх не повернення
	Реєструються виплати по договорах цивільно-правового характеру	Можливість вести облік виплат по договорах цивільно-правового характеру за тарифними групами чи тарифними ставками або без них
	Реєструються інші доходи фізичних осіб, не пов'язані з оплатою праці	На підприємстві можуть виплачуватися доходи стороннім фізичним особам (оренда транспорту, призи, матеріальні допомоги родичам працівників тощо)
	Видаються подарунки і призи співробітникам підприємства	На підприємстві в якості заохочень видаються подарунки та призи
Погодинна оплата	Застосування погодинної оплати	Можливість реєструвати і оплачувати відпрацьований час у годинах (нічні, вечірні, понаднормові), кілька видів часу в графіках роботи тощо
Облік відсутності на роботі	Відрядження	Реєстрація та оплата відряджень. Оплата відряджень виконується виходячи із середнього заробітку
	Простої	Реєстрація простоїв. Оплата простоїв виконується в залежності від причини простою.
	Прогули і неявки	Реєстрація неявок з нез'ясованих причин і прогулів
	Відгули	Реєстрація відгулів за заявою працівника

«Затвердження штатного розкладу». В документі зазначаються показники, значення яких потрібно індексувати, і коефіцієнт індексації.

Сформулюємо покрокову організаційну модель розрахунків оплати праці в ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП» на рисунку 4.

Отже, для ефективної роботи, насамперед, необхідно виконати налаштування початкових та нормативних параметрів для обліку персоналу та зарплати.

Висновки. Таким чином, узагальнюючи вищевикладений матеріал, слід зазначити,

що для повного, ефективного та систематичного обліку розрахунків з працівниками на підприємстві рекомендується використовувати сучасну інформаційну програму «BAS Бухгалтерія. КОРП», яка найбільше адаптована до сучасних потреб бухгалтерського обліку і звітності по персоналу. Впровадження новітніх технологій вимагає підвищення кваліфікації та компетенції бухгалтерів.

Основною невирішеною проблемою залишається розроблення методичних положень з обліку різних об'єктів в ІС «BAS Бухгалтерія. КОРП».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm (дата звернення: 26.07.2021).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» від 28.10.2003 № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03/conv#Text> (дата звернення: 25.07.2021).
3. Аверкина М.Ф., Гриценюк О.І. Особливості автоматизації обліку праці та заробітної плати. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 29(2). С. 113–117. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_29\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_29(2)_25) (дата звернення: 14.11.2021).
4. Антоненко Н.В., Хоменко В.С. Використання програмних продуктів в системі автоматизації бухгалтерського обліку. *Вісник Національного транспортного університету*. 2016. № 3. С. 3–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2016_3_3 (дата звернення: 11.11.2021).
5. Бойчук А.А., Мельник А.М. Автоматизація обліку на підприємствах України. *Наука й економіка*. 2016. № 2. С. 22–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2016_2_6 (дата звернення: 15.11.2021).
6. Марусей Т.В., Мушеник І.М. Автоматизація обліку заробітної плати засобами інформаційних технологій. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. Економічні науки*. 2015. № 23. С. 127–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZnpPdatue_2015_23_15 (дата звернення: 14.11.2021).
7. Синяєва Л.В., Кондратюк О.В., Микульський В.С. Автоматизація обліку заробітної плати за допомогою програми «1С. Підприємство» конфігурації 2.0. *Економіка і організація управління*. 2017. № 4. С. 15–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2017_4_4 (дата звернення: 13.11.2021).
8. Юр'єва І.А., Березіна Т.В. Аналіз шляхів удосконалення автоматизації обліку заробітної плати на підприємстві. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Сер. : *Технічний прогрес та ефективність виробництва*. 2013. № 67. С. 25–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_67_6 (дата звернення: 11.11.2021).

REFERENCES:

1. Podatkoviy kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. Retrieved from: https://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm
2. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 26 «Vyplaty pratsivnykam» [Regulation (standard) of accounting 26 «Payments to employees»]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03/conv#Text>
3. Averkina M.F., Hrytsenyuk O.I. (2018) Osoblyvosti avtomatyzatsiyi obliku pratsi ta zarobitnoyi platy [Features of automation of labor and wage accounting]. Retrieved from: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_29\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_29(2)_25) (accessed 14 November 2021).
4. Antonenko N.V., Khomenko V.S. (2016) Vykorystannya prohramnykh produktiv v systemi avtomatyzatsiyi bukhhalterskoho obliku [The use of software products in the accounting automation system]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2016_3_3 (accessed 11 November 2021).
5. Boychuk A.A., Mel'nyk A.M. (2016) Avtomatyzatsiya obliku na pidpryemstvakh Ukrayiny [Automation of accounting at the enterprises of Ukraine]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2016_2_6 (accessed 15 November 2021).
6. Marusey T.V., Mushenyk I.M. (2015) Avtomatyzatsiya obliku zarobitnoyi platy zasobamy informatsiynykh tekhnolohiy [Automation of wage accounting by means of information technology]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZnpPdatue_2015_23_15 (accessed 14 November 2021).
7. Synyayeva L.V., Kondratyuk O.V., Mykul's'kyi V.S. (2017) Avtomatyzatsiya obliku zarobitnoyi platy za dopomohoyu prohramy «1S. Pidpryemstvo» konfiguracyi 2.0. [Automation of payroll accounting using the program «1С. Enterprise» configuration 2.0.]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2017_4_4
8. Yuryeva I.A., Berezina T.V. (2013) Analiz shlyakhiv udoskonalennya avtomatyzatsiyi obliku zarobitnoyi platy na pidpryemstvi [Analysis of ways to improve the automation of payroll accounting at the enterprise]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_67_6